

האולימפיאדה הארצית השלישית בלשון עברית לנוער
של החוג ללשון העברית ושל המתמטיקאי הצעיר

תשפ"ד

שאלון שלב א'

כיתות ז'-ט'

האולימפיאדה מתקיימת בחסות חברת פיינל וחברת צ'ק פוינט
ובחסות מרכז קורת

שאלון שלב א'
לכיתות ז'–ט'

1. מהי המילה הלועזית שהאקדמיה ללשון העברית קבעה תמורתה את המילה **גלגלִּישָׁת**?

- א. קורקינט
- ב. רולרבלידס
- ג. סגויי
- ד. סקייטבורד
- ה. סנובורד

2. מהי החלופה העברית ל**פִּיֶּרָה**?

- א. מְמַעֵךְ
- ב. מְחִית
- ג. בְּתִיתָה
- ד. מְרִית
- ה. מְצַעֵית

3. ל**אֶלְתֵּר** היא מילה ארמית המורכבת מצירוף המילים: על אֶתֶר.

מהי משמעות המילה 'לאלתר' בעברית בת ימינו?

- א. תכף ומייד
- ב. מבעוד מועד
- ג. באותו הזמן
- ד. מכאן ואילך
- ה. מהרגע הראשון

4. השלימו את הפתגם: "יֵצֵא הַמְרָצֵעַ _____".

5. המילים **אדם**, **סוס** ו**תחנה** יוצרות צירוף מילים עם מילה משותפת שאינה ברשימה

(המילה יכולה להיות הראשונה או השנייה בצירוף, ואפשר להטות את המילים

בצירופים). מהי המילה?

תשובה: _____

6. באחת המילים שלפניכם הוחלף סדר האותיות. מהי המילה שהמשמעות שלה בסדר

החדש היא "חלון"?

א. רגיש ב. אילן ג. רובד ד. רוצה ה. אויב

7. צמד שוודדים מתכנן שוד גדול באחת הערים הגדולות בארץ. כדי שיוכלו לתאם ביניהם

בסודיות את פרטי התוכנית, החליטו השוודדים להשתמש בשפה מוצפנת.

חוקר שצותת לשיחה בין השניים שמע את המשפט הזה:

"חִלְכֶמָה לִילִי בְלִשְׁמַעְלָה אֶלְחַמַּת בְּלַתְמַחְלַנְמָה הַלְמַמְרַכְלִימִית".

החוקר ביקש את עזרתכם בפיענוח מקום המפגש של השניים.

א. מהו מקום המפגש? _____

ב. החוקר רוצה לשלוח לשוודדים אזהרה בשפה המוצפנת שלהם. כיצד תיכתב

ההודעה "עֲלִיתִי עֲלֵיכֶם" בשפה המוצפנת?

(1) עֲמְלִילִיתִימִי עֲמְלִילִיכֶמָם

(2) עֲלִילִימִיתִילִי עֲלִילִימִיכֶלָם

(3) עֲלִילִיתִילִי עֲלִילִיכֶם

(4) עֲלִילִימִיתִילִי עֲמְלִילִיכֶמָם

(5) עֲלִמִילִיתִימִי עֲלִמִילִיכֶלָמָם

8. איפה אפשר למצוא מְלַקְחָת?

- א. במטבח
- ב. בארון הבגדים
- ג. בבית המרקחת
- ד. בארגז הכלים
- ה. בחוף הים

9. לפניכם רשימה המציגה את האות הראשונה של כל מילה בסדרת מילים:

בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, דברים – ב, ש, ו, ב, ד.

להלן רשימה אחרת. השלימו את האות הבאה בסדרה:

ת, ח, כ, ט, ש, ___

האות המשלימה בסדרה היא: ___

10. איזה צמד מילים יוצא דופן?

- א. תוגה – צער
- ב. כלימה – קלון
- ג. הוקיע – הילל
- ד. מאכלת – סכין
- ה. הַתְּרָה – הזהיר

11. קפד ראשו

בחידות "קפד ראשו" מסירים את האות הראשונה במילה מסוימת, ומקבלים מילה חדשה. לדוגמה:

- אחד החודשים העבריים
- קפד ראשו: מבנה לגידול תרנגולות

תשובה: המילה הראשונה – אלול; המילה החדשה – לול.

מצאו את זוג המילים הזה:

- בעל חיים מפרוקי הרגליים
- קפד ראשו: דרך סלולה

המילה הראשונה: _____ המילה החדשה: _____

12. מתשובה שלילית על אחת מן השאלות הבאות נובע כי כל השחקנים בסרט "חיים

על הירח" קירחים. מהי שאלה זו?

א. האם כל השחקנים הקירחים משתתפים בסרט "חיים על הירח"?

ב. האם אין בסרט "חיים על הירח" שחקנים קירחים?

ג. האם כל השחקנים הקירחים אינם חיים על הירח?

ד. האם רוב השחקנים בסרט "חיים על הירח" אינם קירחים?

ה. האם יש בסרט "חיים על הירח" שחקנים שאינם קירחים?

13. מהי המילה?

את המילה הזאת חידש אליעזר בן־יהודה. ביאליק, שלא חיבב חידושים בסיומת סִיָּה

כי דמו באוזניו לנעירת חמור, הציע במקומה את המילה סוֹכֵךְ. מלבד הצעתו של

ביאליק הוצעו חלופות נוספות לאותה המילה, ובהן גוֹבֵן, אָהִיל, מַחְסוֹן וּמְחַסֵּה זָרֵם.

בסופו של דבר נקלטה המילה של בן־יהודה.

מהי המילה? _____

14. לפניכם משפט שחסרות בו כמה מילים:

_____ הם סרטי גיבורי העל שעלילתם אהובה עליי _____ מעלילת

סרטי ספיידרמן. לכן ודאי _____ לשמוע שלא _____.

מהי האפשרות ההגיונית ביותר להשלמתו?

א. מעטים / פחות / תתפלאו / נמצא בספריית הווידאו שלי אפילו סרט אחד של

ספיידרמן

ב. רבים / יותר / לא תתפלאו / צפיתי מעולם אלא בסרטי ספיידרמן.

ג. מעטים / פחות / לא תתפלאו / העליתי כלל על דעתי ללכת לצפות בסרט

החדש של ספיידרמן

ד. מעטים / יותר / תתפלאו / התלבטתי לרגע לפני שקניתי כרטיס לסרט החדש

של ספיידרמן.

15. איזה ביטוי מסתתר באיור?
התשובה מורכבת משלוש מילים.

תשובה: _____

16. אוגריתית היא שפה שמית קדומה שנכתבה על לוחות חרס בכתב יתדות. באוגריתית הייתה הבחנה בין תנועות ארוכות לקצרות, אך בכתיבה כמעט לא סומנו התנועות (כמו קמץ או פתח) אלא רק העיצורים (ב, ג, ע וכדומה). תנועות ארוכות* סומנו רק בסוף מילה, ותנועות קצרות סומנו רק אם הן שולבו עם העיצור אל"ף (â, î, û). בדומה לעברית, עיצורים כפולים נכתבו באות אחת בלבד. *תנועה ארוכה: תנועה שמשך הגייתה ארוך יותר מהגיית התנועה הקצרה המקבילה לה. בתעתיק מקובל לסמן תנועות ארוכות בקו עליון, למשל: ē.

לפניכם תעתיק של משפט באוגריתית, ואחריו טבלה של סימני התעתיק:

(משמעות: "אל תפחד") **âl tiwwaḫilīna**

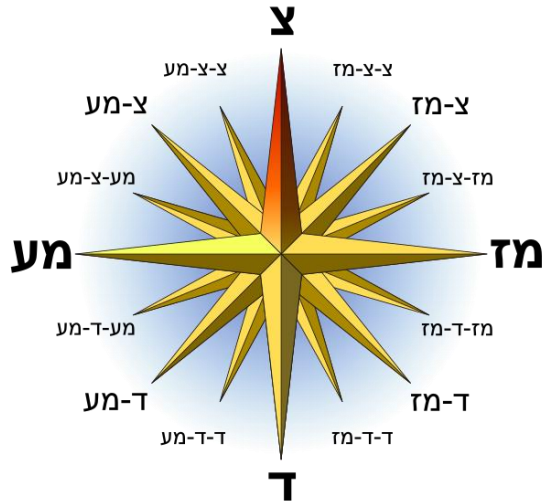
a	b	g	x	d	h
w	z	h	t	y	k
š	l	m	d	n	z
s	c	p	ş	q	r
t	g	t	i	u	s ₂

על פי כללי הכתיבה של האוגריתית וטבלת הסימנים, כיצד ייכתב המשפט הנתון

(*ʾl tiwwaḥilīna*) בתעתיק לאוגריתית?

-
-
-
-
-

17. ארבע רוחות השמיים הן הכיוונים צפון, דרום, מזרח ומערב. הכיוון שבין צפון למזרח נקרא "צפון־מזרח", הכיוון שבין צפון־מזרח למזרח נקרא "מזרח־צפון־מזרח", והכיוון בין צפון־מזרח לצפון נקרא "צפון־צפון־מזרח". בדומה לכך נהוג לכנות את שאר הכיוונים:

לפניכם שמות של חלק מרוחות השמיים בסינית:

1. dun-nang pang nang
2. nang
3. xi
4. xi-bei
5. xi-bei pang bei
6. xi-nang pang nang

א. נתונים תרגומיהם לעברית **בסדר אקראי**. התאימו את התרגומים בעברית לביטויים בסינית (יש לכתוב ליד כל תרגום בעברית את המספר של הביטוי הסיני):

מערב: ___	דרום: ___
צפון־מערב: ___	דרום־דרום־מזרח: ___
צפון־צפון־מערב: ___	דרום־דרום־מערב: ___

ב. איך אומרים בסינית "מזרח־צפון־מזרח"?

1. dun-nang pang dun
2. dun-bei pang bei
3. xi-bei pang xi
4. dun-bei pang dun
5. nang-dun pang dun
6. bei-dun pang bei